

VĂN- ĐỖ DUNG: Hồi Ức – Duy Thanh, Chàng Đây! – Văn Học Nghệ Thuật Việt Nam ... MỘT VÌ SAO ĐÃ TỐI!!

Duy Thanh, Chàng Đây!

Đỗ Dung

Buổi sáng Thứ Bảy Ngày 9 Tháng 11, 2019 thẳng cháu út Lam Sơn chọ bố mẹ sang thăm hai bác Duy Thanh – Trúc Liên. Anh chị ở căn phòng trên lầu hai của một chung cư tại San Francisco. Hình ảnh anh Duy Thanh ngời lọi trong lòng ghi khi nhìn chúng tôi giật mình. Mới mấy tháng không gặp mà anh thay đổi quá, người gầy xộc hén, mặt hắc hác chọ còn đôi mắt tinh anh. Nghe tiếng chào của chúng tôi anh lên tiếng:

– Đón thăm người sắp chết hén! Đừng chúc tôi sống lâu trăm tuổi nhá! Tôi chọ muốn chết thôi!

Chị Trúc Liên im lặng ngời bên cửa sổ nhìn xe cộ chạy dưới lòng đường. Đón hai anh em và bác cháu tâm tình, tôi đón ngời bên chị:

_ Chị có nhớ em là ai không?

Chị mỉm cười, nét mặt đẹp hién hoà như một nữ tu hay như một bà tiên:

_Ờ... Em!

Thọ rói giọng chị nhẹ nhàng như thọ thọ, chị kể về những chuyện xa xưa, chuyện của một thời con gái của chị, chuyện về những ngày sống trong ngôi nhà cũ ở Hàng Xanh bên ba, bên má...

Một lúc sau có bà giúp việc đón thay quần áo và lo cho chị ăn,

tôi ra trò chuyện với ông anh. Anh và tôi tương đố thân vì anh em hay nói những chuyện vui văn nghệ, văn gừng, nói về những nhà văn, nhà báo anh biết và tôi hay bông đùa, giỡn hớt với ông anh. Mỗi khi tôi viết được bài nào cũng đưa anh chị đọc trước và vẽ xong bức tranh nào cũng đem ra khoe với anh chị.

Thầy bắt súp đồ trên bàn tôi cầm lên định dứt cho anh thì anh xua tay:

_ Cô đồ đó đi, tôi cầm lấy được mà, chớ húp một cái là xong. Há mồm đồ được dứt đồ ăn trông thớm quá!

Anh cầm bát súp ăn được hai ba thìa nhè thì bẻ xuống liễn, không chịu ăn nữa:

_ Sợng thớt này chán quá, già rồi chán quá, tôi chớ muồn chọt phứt đi cho xong. Kéo lê thê ngày nọ sang ngày kia thớt này chán quá!!

Nghe và nhìn anh thầy thật thương nhưng tôi cũng cõ nói:

_ Anh ơi... Sợng chọt là chuyện cõa ông Trời, mình có tính được đâu anh. Anh cứ ăn uống cho khỏe đồ còn ngày nào vui ngày đó. Anh phải vui lên, buổi sáng mở mắt ra còn thầy cuộc đời này, còn thầy nòng vàng tươi ngoài kia, ta vui thêm ngày nữa. Đón đúng ngày, đúng giờ thì... ta đi. Anh mong chớng được và anh muồn cũng chớng được thì anh tự làm khõ mình làm gì. Thôi cười đi nhá! Cười lên mới đẹp trai... hìhì...

Tôi lấy điện thoại ra giơ lên “Anh cười đi nào, cười đi, em chụp hình nè...” Anh phì cười và sau đó tôi cứ ngõ nói chuyện trêu chọc đồ thớnh thoớng anh lại mồm cười. Hìi anh có thích đọc sách không đồ tôi đem sang. Anh lại ca điệp khúc: “ Mọt mờ, tai điợc, đi đứng không vững. Mình mợy đau nhức. Chớ muồn chọt nhanh cho rồi...”

Ngõ chơi với anh chị khoớng gõn hai tiớng chúng tôi phải xin phép về đồ anh chị đi nghõ. James, chớng cõa Yên Chi ở lại

trông bõ mẹ. Anh chị có ba cô con gái mà anh luôn gọi là “Ba con đào yêu quý, Phương Thảo, Yên Chi, Hoàng Diệp”. Ba cháu rất hiếu thảo và ba chàng rể cũng rất ngoan và tốt, lại ở gần bên nên chăm lo cho bố mẹ thật chu đáo.

Đời khỏi nhà anh chị chúng tôi lại ghé thăm cô em dâu, vợ chú Hoà mới bị stroke phải gọi emergency đưa vào nhà thương ở Castro Valley. Cũng may cô bị nhẹ và đưa đi kịp thời nên thây cũng đỡ lo. Các cháu bị một phen hoảng hốt. Tôi đành phải an ủi cô hãy ráng tĩnh dưỡng, ăn uống lành mạnh cho khỏe và chịu khó tập thể dục.

Bước ra khỏi bệnh viện, trời chiều cuối thu Cali se lạnh, hai bên đường lá đã chuyển sang màu vàng, đẹp. Hai vợ chồng nhìn nhau ngậm ngùi... Lúa chúng tôi trên bõy, tám chục tuổì cò rổì, như những chiếc lá vàng kia, từng chiếc, từng chiếc sẽ lià cành đổ trỏ vớ cát bụi. Đời người thật ngắn ngủì, chỏ như một thoáng mây bay.

Sáng Thứ Năm 21 tháng 11 tiếng chuông điện thoại reo, nhìn thây tên cháu Phương Thảo, tôi giật mình hoảng hốt, sợ có tin chỏng lành.

_ Thím ơi, phải gọi xe cứu thương đưa bố con vào bệnh viện rồi. Bố không chịu ăn uống gì cả, chỏ đòi chết thím ơi.

_Bố có bị chứng gì sao? Tại sao phải đi emergency?

_ Bố con bị té!

_Bây giờ bố con sao? Xương còt có bị gì không?

_Bố té nhẹ thôi thím nhưng tại bố con yếu quá nên phải đưa vào nhà thương.

Thứ Bảy, 23/11 vợ chồng cháu Khôi sang chỏ chúng tôi vào General Hospital SF thăm bác.

Anh Duy Thanh nằm đây mong manh bên bờ sinh tử. Thật ngẹn ngào. Hôm nay không đùa, không cười được nữa! Ghé sát vào tai

anh đừng nói thì mẹ anh chớ chớp nhẹ. Miệng thều thào: “Nước!”. Đưa muỗng nước đến miệng thì anh há ra nhận chứ không còn xua tay từ chối. Bốn người chúng tôi đứng quanh giường chốc biết lặng lẽ nhìn. Khuôn mặt hiền hòa kia sắp biến mất và chúng tôi sẽ không bao giờ trông thấy nữa. Anh Thọ nắm bàn tay anh, bàn tay anh Duy Thanh cố động nắm lấy tay ông em. Tôi vuốt nhẹ nhẹ cánh tay gầy guộc. Anh đưa ngón tay lên như muốn viết chữ gì mà tôi cứ nhìn theo mà cũng không thể nhận ra. Cháu Khôi lên tiếng “Hay là bác muốn vẽ tác phẩm cuối cùng?”. Cháu trai lớn của tôi rất yêu ông bác nghệ sĩ vui tính. Mỗi ngày nào khi bác gái và các chị còn ở VN, bác đến nhà hay dắt cháu đi chơi và mỗi khi nhắc điện thoại, biết là các em hay các cháu gọi thì bác luôn cười ha ha: “Duy Thanh, chàng đây!” để thằng bé con cũng khoái chí bắt chước bác vỗ ngực kêu lên: “Thiên Khôi, chàng đây!”

Đêm hôm ấy lên giường nằm mà tôi không thể nào chớp mắt, những kỷ niệm về anh chị cứ lần lượt hiện về. Năm 1971, khi mới vào nhà chung, tôi còn đang đi học lại kém anh nhiều tuổi, hơn cô em út, nên anh cũng gọi tôi là “cái con đào này” như anh gọi mấy đứa con của anh. Những ngày rảnh rỗi tôi hay sang nhà anh chị ở Hàng Xanh chơi, ra vườn sau nằm võng đu đưa dưới những tàng cây râm mát. Thành thạo anh lái chiếc xe Simca trắng về thăm mẹ thì lại chuyện trò rôm rả với “con đào” này. Năm 73 anh theo sòng làm sang Thái Lan và đến Tháng Tư 75 thì kết không về VN được mà sang định cư tại San Francisco cho đến bây giờ. Năm 1980 gia đình chúng tôi vượt biên sang ở nhà cô em gái tôi tại San Pablo, anh cũng sang ngay để thăm. Từ đó hình như ông anh nghệ sĩ tay luôn cầm chiếc máy ảnh, sang đưa các cháu đi chơi và chạy theo các cháu để chụp hình.

Mấy năm sau chị và các cháu sang đoàn tụ, rồi qua chương trình H0, đầu thập niên 90, toàn thể gia đình chú Hoà cũng sang được hết. Cả ba gia đình anh em Thanh – Thọ – Hoà ở quanh quần vùng bắc Cali nên có dịp gặp nhau luôn. Ít nhất mỗi năm tết cả tụ họp ba lần, ngày Tết Nguyên Đán, ngày giỗ ông nội và

ngày giỗ bà nội. Các cháu của ba nhà lần lượt lớn lên, lập gia đình và đã ra đi riêng. Hàng năm chúng tôi vẫn họp mặt đông đủ cả ba nhà, luân phiên từ nhà cháu này đến nhà cháu kia. Hai vợ chồng già DT và TL vẫn ở lại căn phòng cũ tại SF và sáng sáng anh xuống phố đi tập bộ loanh quanh. Anh rất đó quen rồi, nơi phố đông vui nên anh chị không chịu đến với con nào hết, dù các cháu tha thiết mời và các cháu đều có nhà của rộng rãi, khang trang. Mặc dù vậy nhưng kỳ họp gia đình nào anh chị cũng đến. Ba thế hệ đổ huơ, họp nhau là ăn uống, chuyện trò, hát karaoke, nhẩy nhót tung bừng. Anh rất yêu trẻ con, những đứa trẻ thế thứ ba ra đời ông dang tay ôm vào lòng từng đứa mỗi khi gặp mặt. Nhiều năm về sau anh già yếu đi nhiều, không còn nói cười sang sảng nhưng vẫn đến và cùng cháu con. Chúng nó hát Karaoke thì khi ông hưng ông cũng cầm micro hát và khi ông mệt thì cứ thoai mái ngồi cạnh đó mà... khò khò.

Khi chị bắt đầu lúc lớn anh phải ở nhà nhiều hơn để săn sóc chị. Buổi sáng không xuống phố mà ở nhà lo cho chị ăn uống. Ở nhà để canh chừng không để chị xuống đường một mình rồi đi lạc. Năm vừa qua anh chị đã không đến với những buổi họp gia đình nữa.

Cứ ngày chẵn nhật tôi nhớ về anh, viết vài kỷ niệm về anh. Buổi chiều cháu Hạnh Uyên, cô con gái lớn của tôi điện thoại nói là đang ở bệnh viện với bác và buổi tối cháu đã ghen ngào qua phone:

_ Bác ... mất rồi!!

Hai vợ chồng tôi đang sửng sờ mặc dù biết tin này sẽ đến thì cháu Khôi cũng gọi sang:

_ Mẹ biết gì chưa? Bác Duy Thanh... đi rồi!

Và tiếng Hoàng Diệp cũng nức nở qua điện thoại:

_ Thím ơi... Bố con mất rồi, nghe Chi gọi, con đang trên đường đến nhà thương.

Rồi nghe cháu khóc nức trong phone.

_ Con bình tĩnh, lái xe cẩn thận, có gì phone báo ngay cho chú thím nghe con!

Lúc đó là khoảng 10 giờ đêm Chín Nhật 24 Tháng 11 năm 2019.

Ông anh của chúng tôi đã bỏ cõi đời này!!

Duy Thanh, Chàng đây!! Đã bỏ chúng tôi mà đi!!

Với bạn Văn Học Nghệ Thuật Việt Nam ... MỘT VÌ SAO ĐÃ TẮT!!

Với gia đình chúng tôi, Anh là một người chồng chung thủy, một người cha tuyệt vời, một người anh của vui vẻ, đáng quý, một ông bác đáng yêu của lũ cháu gọi ông bằng bác, bằng ông. Các cháu nghe tin bác mất, ông mất đã khóc oà... thương tiếc ông thật nhiều!!

Một vài đoạn tôi đã viết về bức họa MAI VÀ TÌNH THƠ HÔM NAY

(...Sau ngày cưới chàng và nàng đã có một tuần lễ thảnh thơi tại thành phố thơ mộng Đà Lạt. Khách sạn Mộng Đẹp nằm trên một con dốc, từ bao lơn phòng ngủ nhìn xuống bên trái là khu Hòa Bình, bên phải con đường dẫn đến hồ Xuân Hương. Sáng sáng hai người tay trong tay xuống phố, vào tiệm phố điếm tâm trí ghé sang cà phê Tùng ngắm nhâm nhi tách cà phê bốc khói. Sau đó xuống khu chợ mới mua vài loại trái cây tươi và một ít đồ ăn vặt rồi tuần bộ đi thăm những thắng cảnh gần hoặc ra bên xe đi chơi những nơi xa. Hình ảnh Đồi Cù và Thung Lũng Tình Yêu của Đà Lạt xa xưa như vẫn còn in đậm nét trong tâm trí Khuê. Không khí êm ả trong nắng vàng tươi, nàng đã sung sướng lẫn mình trên những thảm cỏ xanh mướt và chàng đã chụp rất nhiều hình cho nàng.

Thiên đã kể nàng nghe về bức tranh của ông anh họa sĩ mà chàng rất thích. Bức tranh anh Duy Thanh cũng vẽ một thảm cỏ xanh dưới nắng, khung cảnh thật tĩnh lặng, an bình. Một chiếc xe đạp nhỏ ở góc của bức tranh như đang đi trên một con đường mòn nhỏ cắt ngang thảm cỏ, nhẹ nhàng như thơ, như mơ. Chàng

đã tự nhủ lòng sẽ xin ông anh tác phẩm này sau buổi triển lãm của họa sĩ. Nào ngờ bức tranh đã được người mua ngay ngày đầu tiên với giá thật cao. Chàng còn nhớ sau khi anh Duy Thanh hoàn thành tác phẩm đó hai ông bạn thân là Mai Thọ và Thanh Tâm Tuyển cùng ngời ngời và ông Mai Thọ đã gật gù đặt tên cho bức vẽ: “Mai Vội Tình Thơ Hôm Nay”. Ông TTT thì “Ước gì “mọi” được lẫn kénh trên thềm cỏi này”. Khuê rít mê văn Mai Thọ và nghe tên tranh ông đặt cũng không khi tò mò, tại sao lại “Mai Vội Tình Thơ Hôm Nay”. Có đâu chêm hay đâu phẩy nào ở giữa không. Thiên trối lời là không có đâu gì hết, viết liền như vậy thôi và chàng nhớ là bức tranh đẹp lắm, màu nịnh, màu cỏi như có sức thu hút lạ lùng. Khi biết bức tranh có người mua đem đi rồi chàng đã tiếc ngời tiếc ngời. Hồi đó chưa có máy hình thông dụng như bây giờ nên cũng chưa kịp chụp để giữ làm kỷ niệm.

Và:

Trên con đường nhủ dành cho khách bộ hành, một bên là đống cỏ xanh một bên là rặng hoa đào, ông già tóc bạc trông còn tráng kiện và lưng còn thẳng, người đàn bà đi bên cạnh dáng đi chậm chạp. Ông khẽ nắm tay bà, tay trong tay vịn vịn và hai người thong dong, khoan thai đi bên nhau trong buổi sáng mùa xuân, nịnh vàng đẹp, gió nhẹ hây hây, hoa reo vui, lá reo vui trong không gian thật êm đềm. Tiếng chim riu rít trên cành. Nhìn lên đống cỏ xanh có mấy con bò đang khoan thai gặm cỏ, Khuê bứt giác nghĩ đến bức tranh “Mai Vội Tình Thơ Hôm Nay” của anh Duy Thanh. Ông Mai Thọ, người đặt tên cho tác phẩm này không còn nữa. Khuê định bụng đến Mừng Một sang chúc Tết anh chị Duy Thanh sẽ hỏi cho rõ về ý nghĩa của bức tranh, mặc dù biết là ông anh nghệ sĩ sẽ trối lời “Cô muốn hiểu sao thì hiểu!”

Phải chăng bây giờ là MAI mà “chàng và nàng” đang trối Vội với TÌNH THƠ HÔM NAY cuối ngày tháng xa xưa này.)

Anh Duy Thanh,

Em đang tư tưởng, hình dung anh đang ngời thong dong, thảnh

thời trên chiếc xe thồ một cốp “MAI VÀ TÌNH THƠ HÔM NAY” đi
vòng An Lạc, vòng cỏi Vĩnh Hằng. Tám mươi tám năm rong
chơi trong cuộc đời này, với Anh là quá đủ, phải không Anh!

ĐD

26/11/2019